

Østre Toten kommune
Bygg- og eiendomsavdelingen
Postboks 24
2851 LENA

Kapp, 26. mai 2020

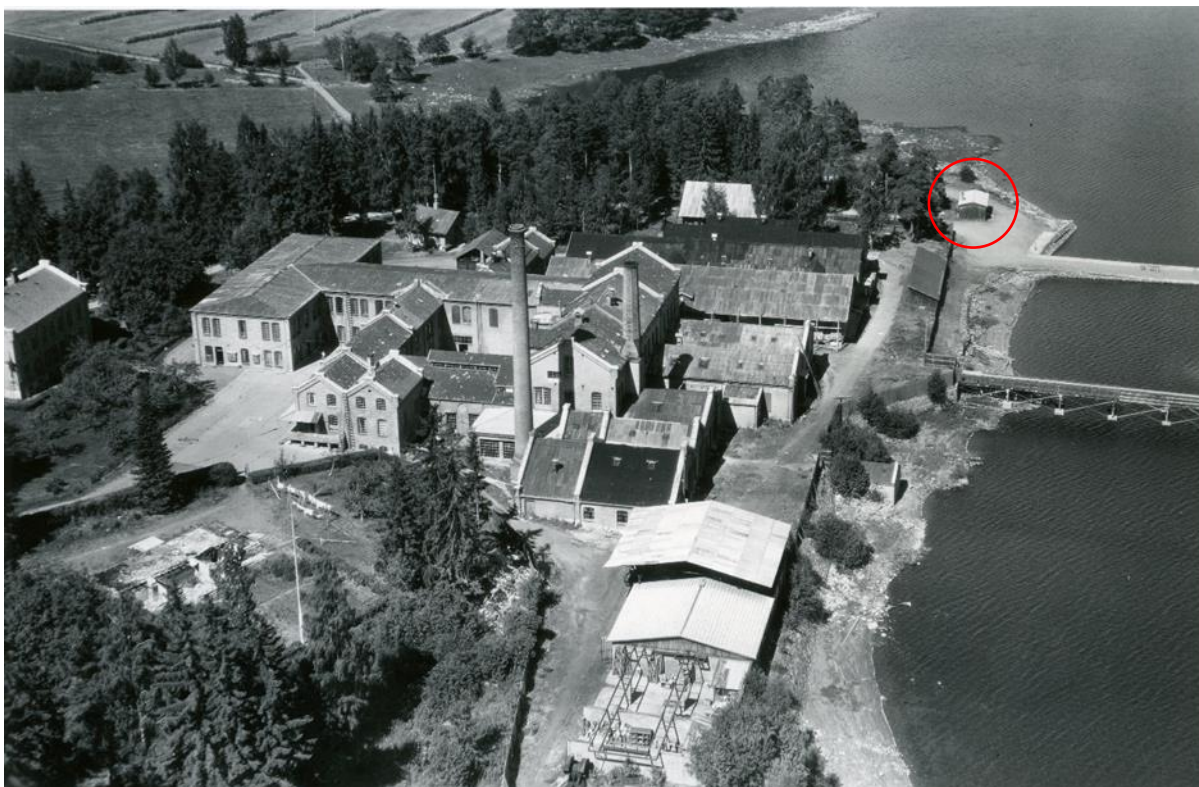
Liten trebygning ved Kapp Melkefabrikk, tidligere billettekspedisjon for dampskipstrafikken på Mjøsa mellom Kapp og Hamar, står på gnr/bnr 101/45 i Østre Toten.

Huset har bygningsnr. 157041606.

Viser til bestillingen fra bygge- og eiendomssjefen i Østre Toten kommune. Det er ønskelig å få ut en tilstandsvurdering av bygningen ifb. med at Kapp Båtforening ønsker å ta over huset og bruke det.

Stedet ble befart den 22. april i år.

1949, Widerøe/Mjøsmuseet. Opprinnelig plassering av billettekspedisjonen er markert med rød ring.

Huset sto opprinnelig nærmere mjøskanten ved den gamle dampskipsbrygge. Det ble etablert dampskipsbrygge her i 1939 og huset ble oppført etter at anløpet ble flyttet fra Båkinstranda lenger nord.

I dag står huset lenger inne på området. Det ble flyttet dit etter at dampskipstrafikken ble lagt ned og Hamar-Kapp ferga tok over transporten over Mjøsa og brygge ble flyttet lenger sør. Dette var i 1951.

Huset er ringet inn med rødt slik det står i dag.

Kapp Vel etablerte barnehage i huset for ansatte i Remington Rand. R.R. hadde fabrikkproduksjon på Kapp en periode på 1950-tallet. Barnehagedriften varte til ut på 1960-tallet.

Det er uvisst hvem som er formell eier av huset. Mest nærliggende er det å tenke at Kapp Vel kan ha et eierforhold. Huset er fylt opp med gatelysarmaturer. Huset står på grunn tilhørende Østre Toten kommune.

Kapp Båtforening ønsker å ta over huset. Kontaktperson for båtforeningen er Viktor Nyhus. Båtforeningen skal bruke huset til lager for redskap og utstyr.

Ved en eventuell søknad om tilskudd til istandsetting, må eierskapet være klart definert. Kommunen bør ikke stå som eier hvis det skal søkes Kulturminnefondet. Kommunen kan stå som eier hvis en tenker å søke Stiftelsen UNI.

Husets oppbygging

Huset står på et enkelt fundament av stein. Det er vanskelig å få et helhetlig bilde av fundamentets oppbygging/tilstand. Veggene er bygd opp med grovt bindingsverk innvendig panelt med faspanel, utvendig er det benyttet under-/overliggerpanel. Hulrommet er antagelig fylt med en type isolasjon. Det er et papplag mot utvendig panel. Vinduene, tre-fags med småruter, samt døra som sitter i i dag er uoriginale. Taket er bygd opp av en sperretakkonstruksjon på mønsås, horisontal himling kledd med faspanel, antagelig isolert.

Taket er tekket med gammelt bølgeblikk, kan være det originale. Golvet er trekonstruksjon med dekke av Huntonit-lignende plater.

Det har vært bredere døråpning – antagelig fløyddør for inntransport av mindre gods fra dampskipstida. De to tre-fags vinduene med småruter er montert inn etter flyttingen (tidlig 50-tall), jf. utsnitt av Widerøes flyfoto forstørret. På bildet kan det se ut som at det har vært mindre vindu i rommet t.h. for døra og ekspedisjonsluke t.v. for døra. Jeg har prøvd å få ut bedre bilder av billettekspedisjonen, men har så langt ikke lyktes.

Rommet t.h. var venterom. Her er den originale møbleringen på plass så som sofabenk og annen type benk. Rommet t.v. var kontor og ekspedisjon. Pipa fulgte ikke med ved flyttingen.

Tilstand og forslag til tiltak

Huset står utsatt til for flomtopper i Mjøsa. I 1995 sto vannet ca. 1 m oppe på veggene. Ved

flere gjentakelser er dette med på å destabilisere grunnen og fundamentet. Huset står også utsatt til under de store furutrærne med vanddrypp og sein opptørking etter regnvær. Ikke noe av det er noe en får gjort så mye med annet enn at en kan dempe skadevirkningene, gjøre huset mer robust. Huset står der det står. Og det er neppe ønskelig å flytte det enda en gang.

Huset framstår noe salrygget. Det er ujevne setninger som skriver seg fra fundamentet og

har forplantet seg oppover i konstruksjonen. Hele huset står mer og mindre nedi bakken, det er direkte kontakt mellom trekonstruksjon og jordbakke flere steder. *Det er dette som er den største tekniske utfordringen med huset.* I tillegg til deformasjonen er det tydelig råteskader i nedre del av bygningen/veggene, botnsvilla har råteskader. De gamle bølgeblekk-

platene på taket tetter bra, men kan sitte løst noen steder og kan slippe inn vann i kombinasjon med sterk vind. Mindre råteskader i takavslutninger kan forekomme. Vinduene mangler enkelte sprosser og glass. Døra er vanskelig å åpne/lukke, noe som kommer av de ujevne setningene.

Golvet åpnes og må antagelig tas ut hele. Huset løftes opp fra grunnen for å gi arbeidsrom med opplagring godt på utsiden av veggene.

Er det fortsatt steinfundament gjerne supplert med noen solide bærepunkter som er løsningen? For å ivareta antikvariske hensyn er svaret, ja. Er

det også denne metoden som teknisk best står seg mot flombelastningen? Jeg har forhørt meg blant kolleger, for dette er en problemstilling jeg gjerne drøfter med andre:

I tillegg til å få huset opp fra grunnen, kan det være aktuelt å foreta masseutskifting/bygge opp med litt grove masser for å etablere et godt underlag. Konklusjonen er at huset settes på steinfundament, men mer komplett enn dagens. Og betydelig hevet.

Råteskadde deler skiftes ut der det er teknisk nødvendig. En må forvente utskifting av botnsvill kanskje under hele huset. Noe råte må en forvente i nedre del av flere veggstolper. En skjærer bort den «syke» delen og fører på evt. ny svill/dobbel svillgang (?). Nedre del av veggkledningen har råteskader. En skjærer bort det råteskadde området og legger inn «offerbord» med vannbrett over.

Det er et poeng å beholde de gamle bølgeblikkplatene, sjøl om de kanskje «bare» er fra da huset ble flyttet. Men de må etterfestes. Vinduene restaureres. Døra restaureres. Dekke på golvet bestemmes ut fra hva slags bruk huset skal ha. Oljeherdet Huntonit tåler fortsatt litt hard bruk.

Det lagres litt for mye av «alt» inne i huset, så noe interiørfoto som gir inntrykk av selve huset fra innsiden er ikke lagt inn.

Informanter: Svend Sandvold og Viktor Nyhus.

Med hilsen

Trond S Raddum
byggningsvernrådgiver

Kopi til Innlandet fylkeskommune, Kulturarvenheten.